

arbejdet et Krav om mere Selvstyre i Kommunerne, og det er denne Tilbøjelighed, som nu ogsaa gør, at man ønsker, at den kongevalgte Formand afløses af en af Raadet selv valgt Formand, altsaa den samme Ordning, som man har i Københavns og Frederiksbergs Kommunalbestyrelser og i alle Sogneraad omkring i Landet. Men siden Kommunalbestyrelserne fra Midten af forrige Aarhundrede valgte deres Formænd selv, er der sket en ganske overordentlig stor Udvikling, som vil medføre, at de, der nu blive Formænd i de kommunale Raad, ville faa et meget betydeligt Arbejde at udføre, langt større, end det var i 60'erne, og maaske større, end det mange Steder egentlig med Rette kan kræves. Vel tror jeg, at i alle mindre Kommuner vil enhver habil Borger kunne bestride Formandsgerningen uden derved at skade sit personlige Erhverv, men derimod neppe i de større og allerstørste Kommuner. Jeg fremhæver dette, fordi jeg mener, at hvor fortjenstfuldt og udmærket det end kan findes, at Borgerne gøre offentlig Gerning, bør det dog aldrig foregaa anderledes, end at de kunne bevare deres private Erhverv, det, som de skulle leve af og helst skulde leve uafhængigt af. Thi det er ikke heldigt, naar Borgerne arbejde sig saa langt ind i den offentlige Gerning, at de til Dels blive afhængige af den, fordi de skulle leve af den. Det er vistnok et meget vaklende og meget daarligt Grundlag at leve paa, naar man lever sig saaledes ind i sin offentlige Gerning, at man bliver afhængig af den. Derfor anser jeg det ogsaa for nødvendigt, at Arbejdet, naar der nu lægges nyt Beslag paa en Række af Købstædernes bedste Mænd, som det vel sagtens vil blive — hvad enten Byraadsformanden vælges ud af det ene Parti eller af det andet Parti, gaar jeg ud fra, at det altid vil blive nogle af disse forskellige Partiers bedste Mænd, som ville blive valgte til Formænd — maa tilrettelægges saaledes, at disse Folk foruden at være Formænd for Kommunalbestyrelserne ogsaa kunne eksistere, bevare deres Erhverv. Om nu en saadan Hjælp skal ydes gennem den Raadmandsinstitution, vi endnu ifølge Loven af 1868 have Lov til at have, eller den skulde ydes derigennem, at der blev valgt en fast Viceformand og maaske i de større Byer tillige en fast anden Viceformand, paa hvilke Byraadsformandens Gerning til Dels kunde aflastes, det vil jeg mene er noget, som vi kunne forhandle om i det Ud-

valg, jeg forventer bliver nedsat. Jeg tror, at en saadan Medhjælp er nødvendig. Blandt andet skal Formanden jo ogsaa være Formand for Bygningskommissionen, men det kan godt tænkes, at den Mand, der vælges til Formand i Byraadet, ikke har, om jeg maa sige saa, Mistanke om Byggevedtægter, Byggemaade eller Bygningslov o. s. v. Nu have vi jo ogsaa faaet Kvinder ind i Byraadet, og det er da ingenlunde udelukket, at en Dame kan indtage Formandssædet, men det vilde dog maaske være for meget forlangt, at hun skulde være saa kyndig, at hun til Gavn for Byen kan tage Sæde i Bygningskommissionen. Det vilde vel derfor være heldigt, om noget af Formandens Gerning kunde gaa over fra Formanden til eventuelle Raadmænd eller Viceformænd. Det, jeg urger, er, at Formandsgerningen lægges saaledes til Rette, at de paagældende Borgere kunne være tjente med den. De skulle jo være Formænd i 4 Aar, selv om de ikke ønske det, og de skulle dog gerne kunne finde deres private Virksomhed igen efter de 4 Aar. Samfundet kan heller ikke være tjent med, at Formændene, navnlig i de større Kommuner, bebyrdes med saa meget Arbejde, at deres private Erhverv lider derunder, og at det, naar Formanden en Gang er færdig med de 4 Aar, har lidt Skade derved. Var Formændenes Gerning mangeaarig, vellønnet og pensionsberettiget, var det noget andet, men det er jo ikke Meningen. Meningen er vel den — og det holder jeg i alt Fald paa —, at Formandshvervet ligesom i København og paa Frederiksberg skal være et kommunalt Æres- og Tillidshverv. Det skal ikke være nogen Livsstilling, hvorpaa man skal kunne fedes og leve. Derfor er jeg tilfreds med, at det tidligere Udtryk om, at der skulde betales „Løn“, ændres til „Vederlag“. Jeg vilde have anset det for endnu heldigere, om der var stillet et Beløb til Disposition for Formanden, eventuelt til Repræsentationsudgifter eller lignende Udgifter, saa havde det været rent og klart, at det var et Æres- og Tillidshverv, der blev givet for 4 Aar. Der er ganske vist dem, der mene, at naar en Mand først har været Formand i 4 Aar, vil han ogsaa blive det i den anden og tredie Valgperiode, men det er slet ikke givet. Med den nuværende Valgmaade kan ved det næste Valg godt et andet Parti blive Flertal og vippe den tidligere Formand. Man kan derfor ikke regne med mere end en 4-aarig Periode. I og for sig anser jeg det for en Svaghed. Man